

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DÜZCE BELKA İNSAN KAYNAKLARI ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7. DENETİM BULGULARI	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
Tablo 2: Şirketin 2021-2024 Yıllarına İlişkin Sermaye Kaybı ve Borca Batıklık Durumu	10
Tablo 3: Şirket Tarafından Karşıl原因anan Belediyeye Ait Giderler	24

KISALTMALAR

AŞ : Anonim Şirket

İŞKUR : Türkiye İş Kurumu

KHK : Kanun Hükümünde Kararname

TL : Türk lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Şirket Sermayesinin Tamamının Karşılıksız Kalması
2. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması
3. Şüpheli Ticari Alacaklar İçin Karşılık Ayrılmaması
4. Ödünç Para Verme Yetkisi Bulunmamasına Rağmen Şirketin Belediyenin Diğer Şirketlerine Borç Vermesi
5. İşletmenin Esas Faaliyet Konusu Dışındaki Borçlarının Satıcılar Hesabında İzlenmesi

B. Diğer Bulgular

1. İŞKUR'a Bildirim Yapılmadan Personel Alınması
2. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
3. Şirket Personelinin Belediyede Görevlendirilmesi
4. Belediyeye Ait Bazı Harcamalarının Şirket Tarafından Karşılanması
5. Geçerli Bir Sermaye Artırım Kararı Olmamasına Rağmen Belediye Tarafından Aktarılan Tutarın Şirket Tarafından Diğer Sermaye Yedekleri Hesabına Kaydedilmesi
6. Demirbaşlar Hesabında Kayıtlı Bazı Varlıkların Fiziki Olarak Şirket Kullanımında Bulunmaması
7. Yıl Sonu Fiili Taşınır Sayımlarının Yapılmaması ve Demirbaşların Tasnifli Şekilde Kaydedilmemesi
8. Mal ve Hizmet Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması
9. İşçi Alımında Arşiv Araştırması ve Güvenlik Soruşturması Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Düzce Belediyesi şirketi olan Düzce Belka İnsan Kaynakları AŞ; 15.05.2000 tarihinde İntaş İnşaat Nakliyat Turizm Taahhüt Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi unvanı ile inşaat, taşımacılık, turizm ve taahhüt ana faaliyet konularında faaliyet göstermesi amacıyla kurulmuştur. 17.01.2018 tarihinde faaliyet konularına ilave olarak İstihdam, Taşeronluk, İş gücü Temini ve İnsan Kaynakları eklenen şirketin unvanı 31.07.2019 tarihinde Düzce Belka İnsan Kaynakları A.Ş. olarak değiştirilmiştir. Şirket'in; 10.10.2022 tarihinde yapılan Şirket Genel Kurul kararıyla diğer faaliyet alanlarından çıkılarak personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri yürütme alanında faaliyet göstermesine karar verilmiştir.

Şirket faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde geniş bir biçimde tanımlanmış olup özetle Düzce Belediye Başkanlığının personel ihtiyacını personele dayalı hizmet alımı sözleşmesi ile temin etmektir.

Şirket faaliyetlerini temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Belediye Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Düzce Belediyesini temsilen 3 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 30.04.2024 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirket organizasyon şemasında muhasebe, insan kaynakları, iş kulübü ve gündüz bakım evi birimleri bulunmaktadır.

Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2024 tarihi itibarıyla 1.230'dur. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Düzce Belka AŞ'nin nominal sermaye tutarı 17.188.725,00 TL'dir ve sermayesinin tamamı ödenmiştir. Düzce Belediyesi, Şirketin %100 oranında hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2024 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Düzce Belediyesi	17.188.725,00	100

Şirketin, Düzce Belyap İnşaat AŞ unvanlı 10 milyon sermayeli bir iştiraki bulunmakta olup sermayesinin tamamı Şirkete aittir.

Şirketin Gelir Tablosuna göre 2024 yılında dönem net zararı 46.383.136,61 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Şirket, 29.07.2017 tarihli ve 30138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (56) Sıra No.lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS' de öngörülen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğerk hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir. Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol işlemlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini, içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, ahlaki ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılarından bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açılarından kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ayrıca, bilişim sistemlerine ilişkin kontroller, veri merkezi ve ağ işlemleri, sistem yazılımının edinimi, değişimi ve bakımı, erişim güvenliği ve uygulama sistemi edinimi,

geliştirilmesi ve bakımı vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirketin faaliyetleri ilgili birimlerdeki personel tarafından takip edilmektedir. Bu süreçlere dayalı olarak görev tanımlarının oluşturulmadığı ve birimlerin talimat ve prosedürlerinin hazırlanmadığı görülmüştür. Ayrıca Şirket tarafından kurulmuş bir iç kontrol sistemi veya iç denetim birimi yoktur.

Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kar-zarar durumunu ortaya koyabilmek adına mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolarının Mart ayında yapılan Genel Kurula sunulduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Düzce Belka İnsan Kaynakları Anonim Şirketinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirket Sermayesinin Tamamının Karşılıksız Kalması

Şirket sermayesinin yıllar itibarıyla gerçekleşen zararlar nedeniyle karşılıksız kaldığı, aktif hesaplarda yer alan toplam tutarın toplam borçları karşılayamayacak duruma geldiği, bir başka deyişle Şirketin “borca batık” durumda olduğu, ancak Yönetim Kurulu tarafından Türk Ticaret Kanunu’na göre yapılması gereken işlemlerin gerçekleştirilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Sermayenin kaybı ve borca batık olma durumu” başlıklı 376’ncı maddesinde;

“(1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer.

(3) (Değişik: 26/6/2012-6335/16 md.) Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde, yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister. Meğerki, iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış olsun. Aksi hâlde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış başvuru, iflas bildirimi olarak kabul olunur.”

hükümleri ile düzenlenmiştir.

Aynı Kanun’un “Riskin erken saptanması ve yönetimi” başlıklı 378’inci maddesinde ise;

“(1) Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir.

(2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.”

hükmüne yer verilmiştir.

15.09.2018 tarihli ve 30536 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376’ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”de de sermayenin kaybı ve borca batık olma durumu hakkında detaylı açıklamalara yer verilmiştir. Tebliğ’in ikinci bölümünde “Sermaye kaybı”, üçüncü bölümünde ise “Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının tamamının karşılıksız kalması” durumu detaylı bir şekilde düzenlenmiş, Tebliğ’in 12’nci maddesinde şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması hali “borca batık olma durumu” olarak ifade edilmiştir.

Ayrıca, 28.08.2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik”in 12’nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde “Şirketin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespit ve yönetim organı değerlendirmeleri”nin yıllık yönetim kurulu faaliyet raporunun “Finansal durum” bölümünde ve 13’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde “Oluşturulmuşsa riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin çalışmalarına ve raporlarına ilişkin bilgiler”in yıllık faaliyet raporunun “Riskler ve yönetim organının değerlendirmesi” bölümünde yer alması zorunlu hususlardan sayılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; yönetim kurulunun şirketin mali durumunu sürekli takip etmesi, şirketin mali durumunun bozulduğuna, borca batık hale geldiğine dair şüphe uyandıran riskler tespit ettiği anda bir ara bilanço çıkarması veya risklerin denetçi tarafından yönetim kuruluna yazılı olarak bildirilmesi durumunda gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla derhal uzman bir komite kurması, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kalması durumunda genel kurulu hemen toplantıya çağırması ve genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunması, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması durumunda ise genel kurulu hemen toplantıya çağırması ve genel kurulun sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermesi, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halinde ise yönetim kurulunun durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirmesi ve şirketin iflasını istemesi gerekmektedir. Genel Kurulun şirket sermayesi ile ilgili bir karar vermemesi şirketin kendiliğinden sona ermesi durumuna sebep olacaktır.

Ayrıca, yıllık yönetim kurulu faaliyet raporunda sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespitler ile oluşturulmuşsa riskin erken saptanması ve yönetim komitesinin çalışmalarına ve raporlarına ilişkin bilgilere yer verilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; Şirketin, 6102 sayılı Kanun'un 376'ncı maddesinde belirtilen esaslara göre mali durumunun aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde olduğu, bu haliyle Şirket sermayesinin tamamının zarar nedeniyle karşılıksız kaldığı ve Şirketin aktif varlıklarının borçlarını karşılayabilecek düzeyde olmaması nedeniyle Tebliğ'de belirtildiği üzere Şirketin "borca batık" durumda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2: Şirketin 2021-2024 Yıllarına İlişkin Sermaye Kaybı ve Borca Batıklık Durumu

Açıklama	2021 (TL)	2022 (TL)	2023 (TL)	2024 (TL)
Ödenmiş Sermaye	7.657.485,31	15.605.655,54	103.439.242,97	132.944.614,43
Kar Yedekleri	8.352,24	8.352,24	105.572,46	135.686,32
Geçmiş Yıllar Zararları (-)	5.543.792,62	10.510.949,69	132.445.798,48	170.225.101,30
Özkaynaklar	-2.417.937,33	-10.661.026,58	-28.900.983,05	-83.527.937,16
Dönem Net Zararı (-)	-4.967.157,07	-16.191.259,48	-27.536.635,87	-46.383.136,61
Aktif (Varlıklar) Toplamı	99.226.235,37	144.402.423,14	243.903.793,78	442.294.972,06(*)
I- Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	101.644.172,70	155.063.449,72	160.381.333,80	445.709.962,74
II- Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00	112.423.443,03	80.112.946,48
Borçlar Toplamı	101.644.172,70	155.063.449,72	272.804.776,83	525.822.909,22

(*) Şirket 2024 yılı aktif toplamından Belediye Meclisinin 05.09.2024 tarihli sermaye artırımı kararına istinaden Belediye tarafından sermaye taahhüt ödemesi kaydıyla gönderilen 84 milyon TL, 6102 sayılı Kanun uyarınca sermaye artırımı yetkisine haiz Genel Kurul kararının alınmaması ve ticaret siciline tescil edilmemesi gerekçeleriyle dayanaksız bir ödeme olduğundan çıkarılarak tabloda yer verilmemiştir.

Tablodan da görüleceği üzere; Şirketin Özkaynaklar toplamı 2021 yılından itibaren negatif hale dönmüş, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının tamamı sürekli zarar edilmesi nedeniyle karşılıksız kalmış ve Şirket aktifleri borçlarını karşılayamayacak duruma gelmiş, diğer bir ifadeyle Şirket borca batık duruma düşmüştür.

Yapılan incelemelerde;

-Şirket yönetim kurulu kararlarında ve genel kurul toplantı tutanaklarında şirketin borca batık durumunun ve sermaye kaybının düzeltilmesi amacıyla mali durumunun iyileştirilmesi önlemlerinden bahsedilmediği,

-Sadece Şirketin 13.09.2022 tarihli Olağanüstü Genel Kurul toplantısında alınan sermaye artırım kararıyla Şirket sermayesinin 10 milyon TL artırıldığı, ancak yukarıda yer verilen tablodan da anlaşılabacağı üzere söz konusu sermaye artışının şirketin mali durumunun düzelmesini ve aktiflerinin borçlarını karşılamasını sağlayamadığı,

-Yönetim Kurulunun 02.09.2024 tarihli ve 371 sayılı Kararıyla sermayenin 207 milyon TL artırılmasına, bu tutarın %35'inin nakdi, %65'inin ayni olarak karşılanmasına karar verildiği, Belediye Meclisinin 05.09.2024 tarihli Kararıyla yönetim kurulu kararının oyçokluğuyla kabul edildiği, ancak 6102 sayılı Kanun uyarınca sermaye artırım yetkisine haiz Genel Kurul kararının alınmadığı, ticaret siciline tescil edilmediği ve ayni sermayenin değer tespiti için Düzce Asliye Mahkemesine başvurulmadığı, kısaca sermaye artırım kararının gerçekleşmediği,

-2021, 2022 ve 2023 yılı Bağımsız Denetçi Raporlarında; özkaynaklar toplamına göre sermayenin tamamının yitirildiği, Şirketin 6102 sayılı Ticaret Kanunun 376'ncı madde kapsamına girdiği, bu durumdan çıkılması için yönetim kurulunun iyileştirici tedbirler alması ve genel kurulun şirket sermayesine yönelik kararlar alması gerektiği, Şirket ortağı Düzce Belediyesinden ve Belediyenin diğer şirketlerinden yüksek tutarlarda alacaklarının bulunduğu, bu alacakların ivedilikle ödenmesi durumunda işletme sürekliliğinin önemli bir risk altında olmayacağı, bu sebeple sınırlı olumlu görüş verildiğinin açıklandığı,

-Bağımsız denetim raporlarında sermayenin tamamının kaybedildiği belirtilmesine rağmen yönetim kurulu tarafından 6102 sayılı Kanun'un 378'inci maddesinde belirtilen komite oluşturulmadığı ve belediyeden ve diğer şirketlerinden olan yüksek tutarlı alacaklarının tahsil edilmesi için girişimlerde bulunulmadığı,

-2023 yılı Faaliyet Raporunda sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespitler ile oluşturulmuşsa riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin çalışmalarına ve raporlarına ilişkin bilgiler kısımlarının boş bırakıldığı,

tespit edilmiştir.

Şirketin ana faaliyet alanı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 20'nci maddesi uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında Belediyeye personel temin etmektir. Belediye personel ihtiyacının karşılanması amacıyla Şirketin faaliyetinin devamlılığını sağlayabilmesi Şirketin varlığını sürdürmesine bağlıdır.

Şirket cevabında ilgili mevzuat ve denetim bulgusu gereğince Belediyeden ve Belediye şirketlerinden olan yüksek tutarlı alacaklarının tahsil edilmesi konusunda gerekli tedbirler alınarak tahsilat işlemlerine başlanıldığını belirterek bulguya iştirak etmiştir. Ancak, başlatılan çalışmalar neticesinde bir tahsilat henüz sağlanmamıştır.

Sonuç olarak, Şirketin varlığının ve devamlılığının sağlaması, 6102 sayılı Kanun'da öngörülen düzenlemeler ile şirketin kendiliğinden sona ermesi veya iflasının istenmesi gibi ağır hükümlerin uygulanmasına yol açılmaması amacıyla Belediyeden ve diğer belediye şirketlerinden olan yüksek tutarlı alacakların tahsil edilmesi ve Şirketin mali durumunun ivedilikle düzeltilmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Şirket bürosunda çalışan personel için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı görülmüştür.

26.12.1992 tarihli ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "V - Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde yer alan "Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (C) bendinde; hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının ilgili gider hesaplarına borç, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirileceği; izleyen dönemde ödenmesi beklenen kıdem tazminatı karşılık tutarlarının 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Anılan Tebliğ'in "I - Muhasebenin Temel Kavramları" başlıklı bölümünde "ihtiyatlılık" kavramının; muhasebe olaylarında temkinli davranılmasını ve işletmenin karşılaşılabileceği risklerin gözönüne alınmasını ifade ettiği, bu kavram gereği, işletmelerin muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayıracakları belirtilmiştir.

Tebliğ'in yine aynı bölümünde tanımlanan "dönemsellik" kavramının; işletmenin sürekliliği kavramı uyarınca sınırsız kabul edilen ömrünün, belli dönemlere bölünmesi ve her

dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasını ifade ettiği, bu kavram gereği, gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirileceği, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılacağı açıklanmıştır.

Yapılan incelemelerde, ana faaliyet konusu Düzce Belediyesine personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle çalıştırılacak personel temini olan Şirketin, belediye birimlerinde çalışan personelinin kıdem tazminatlarının Belediye tarafından ödendiği, şirketin söz konusu işçilerin varsa kullanılmamış izin ücretlerini ödemediği, ancak Şirket bürosunda çalışan personel için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı, 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Bu durum, Şirketin ileride ödenmesi muhtemel yükümlülüklerini, karşılık ayırarak ilgili dönemlerinde giderleştirmemesine, dolayısıyla yükümlülüklerin mali tablolarda olması gerekenden az, ticari karın ise olması gerekenden fazla görünmesine neden olmaktadır.

Her ne kadar Şirket cevabında, Şirket büro personeli için hesaplanan kıdem tazminatlarının vadesine göre 372 veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmeye başlanıldığını belirtmişse de 2024 yılı için hesaplanan 698.113,94 TL kıdem tazminatı karşılığını 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı yerine 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydetmiştir. Hesaplanan kıdem tazminatı karşılığı 698.113,94 TL'nin 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmesi, izleyen yılda emekli olması beklenen personel bulunması durumunda o personel için hesaplanan kıdem tazminatı karşılığı tutarının 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, mali tabloların doğru bilgi sunması ve ileride ödenmesi muhtemel yükümlülüklerinin takip edilebilmesi açısından, ihtiyatlılık ve dönemsemsellik kavramları gereği Şirket büro personeli için hesaplanan kıdem tazminatlarının vadesine göre 372 veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Şüpheli Ticari Alacaklar İçin Karşılık Ayrılmaması

Şirket tarafından şüpheli hale gelen ticari alacağı için karşılık ayrılmadığı görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Şüpheli alacaklar" başlıklı 323'üncü maddesinde; ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava veya icra safhasında bulunan alacaklar ile yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla

istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacakların şüpheli alacak sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

26.12.1992 tarihli ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “V - Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” bölümünde yer alan “Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (C) bendinde; 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının; ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacakları kapsayacağı belirtilmiş, devamında hesabın işleyişine yer verilerek tahsili şüpheli hale gelmiş olan alacakların ilgili hesapların alacağı karşılığında bu hesaba borç yazılarak bu durumdaki alacakların normal alacaklardan çıkarılacağı, alacağın tahsili veya tahsil edilemeyeceğinin kesinleşmesi durumunda bu hesaba alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Tebliğ’de; 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabının; şüpheli ticari alacaklar için ayrılan karşılıkları kapsayacağı belirtilmiş ve devamında hesabın işleyişine yer verilerek hesaplanan karşılık tutarının 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabına alacak, 654 Karşılık Giderleri Hesabına borç olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; dava ve icra safhasında bulunan alacaklar ile yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek küçük alacakların 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında takip edilmesi ve şüpheli hale gelmiş olan alacaklar için 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabında karşılık ayrılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirket tarafından 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında takip edilen 337.000 TL için karşılık ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti uyarınca, Şirket tarafından söz konusu hatanın düzeltildiği bildirilmiş olsa da 2025 yılı hesaplarında yapılan düzeltme kaydının 2024 yılı mali tablolarında oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında yer alan tutarlar için ilgili mevzuat gereği 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabında karşılık ayrılması gerekmektedir.

BULGU 4: Ödünç Para Verme Yetkisi Bulunmamasına Rağmen Şirketin Belediyenin Diğer Şirketlerine Borç Vermesi

Şirketin kazanç elde etme amacıyla ödünç para verme yetkisi olmamasına rağmen Düzce Belediyesine ait 4 ayrı şirkete borç verdiği görülmüştür.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nda kazanç elde etme amacıyla ödünç para verebilecek olanlar; bankalar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri olarak sayılmıştır.

Şirketlerin bağlı ortaklıklarına ve ortaklarına borç verme işlemleri de dâhil olmak üzere her türlü finansman işlemleri önceleri 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) hükümlerine göre düzenlenmekteydi.

Bu Kararname'nin "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde, tüzel kişilerin doğrudan veya ortak veya iştirakleri vasıtasıyla dolaylı olarak ortaklık ilişkisi içinde bulundukları diğer tüzel kişilere ödünç para verebilecekleri yer almaktaydı.

Ne var ki, söz konusu KHK 6361 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır. 6361 sayılı Kanun'da ise bu yönde bir düzenleme yapılmamıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda da şirketlerin birbirlerine borç verebileceğine ilişkin herhangi bir cevaz verilmemiştir. Kanun'un "II - Pay sahiplerinin şirkete borçlanma yasağı" başlıklı 358'inci maddesinde pay sahiplerinin şirketten belli şartlarda borçlanabileceği zımni olarak ifade edilmiş, ancak şirketin başka şirketlere kazanç amacıyla borç verebileceğine ilişkin bir hükme yer verilmemiştir. Kanun'un "Şirketle işlem yapma, şirkete borçlanma yasağı" başlıklı 395'inci maddesinde şirketler topluluğuna dâhil şirketlerin birbirlerine kefil olabileceği ve garanti verebileceği düzenlenmiş, ancak birbirlerinin ortağı konumunda olan bu şirketlerin birbirlerine faizli borç verebileceğine ilişkin bir kayda yer verilmemiştir.

6102 sayılı Kanun'un "II - Tüzel kişiler" başlıklı 16'ncı maddesinin birinci fıkrasında ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların tacir sayılacağı ifade edilmiş ve Kanun'un "(C) Tacir olmanın hükümleri" üst başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yargıtaya göre basiretli iş adamı gibi hareket etmek “*tacirin, bugünün ve istikbalin piyasa durumunu işlemi yaptığı sırada göz önünde tutması*” demektir. Başka bir tarife göre, basiretli hareket etmek “*bugünün ve geleceğin koşullarını gerçek ve ölçülü bir şekilde değerlendirebilmek*” anlamına gelmektedir. Buna göre basiret, tacirin ticarî işletmesiyle ilgili yürüttüğü iş ve işlemlerde dikkatli, özenli, ölçülü ve tedbirli davranmasını gerektirmektedir.

Belediye şirketlerinin tabi olduğu mevzuat açısından ne 6102 sayılı Ticaret Kanunu’nda ne de 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda şirketin farklı tüzel kişiliği bulunan şirketlere borç verebileceğine ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

Yapılan incelemelerde; mali yapısı bozuk olan ve yıllar itibarıyla sürekli zarar eden Şirketin, Düzce Belediyesi Turizm İşletmeleri AŞ’ye 17.648.258,18 TL, Düzce Ulaşım Hizmetleri AŞ’ye 22.703.543,51 TL ve Düzce Bahçeşehir Yönetim ve Site Hizmetleri AŞ’ye 6.161.659,85 TL borç verdiği, söz konusu borçların 159 Sipariş Avansları Hesabına kaydedilmiş olmasına rağmen söz konusu tutarların belirli iş karşılığında verilmediği, bu tutarlara ilişkin bir ihale, yapılan bir iş vs. bulunmadığı, dolayısıyla bu tutarların Belediyeye ait şirketlere finansman desteği sağlanması amacıyla borç olarak verildiği,

Ayrıca; Şirketin Belediyenin bir diğer şirketi olan Düzce Beltaş İnşaat AŞ’ye 2021 yılında 24.513.842,54 TL ve 2022 yılında 3.450.000 TL olmak üzere toplam 27.963.842,54 TL senet karşılığında uzun vadeli olarak borç verdiği, senetlerin 2.525.000 TL’sinin vadesi geçmiş olmasına karşın tahsilat için herhangi bir işlem yapmadığı ve 2024 yılında borç vermeye devam edilerek 7.071.876,23 TL borç verdiği, söz konusu borcu 220 Alıcılar Hesabında takip ettiği, aynı şekilde bu tutarın da karşılığında yaptırılan bir iş, ihale vb. bulunmadığı,

tespit edilmiştir.

Yüksek tutarlı borç para verilmesinin Türk Ticaret Kanunu’nda yerini bulan “basiretli tacir” tanımlaması ile örtüşmediği açıktır. Yapılan ödünç para verme işlemi, Şirketin zaten bozuk olan mali yapısını olumsuz yönde etkilemekte ve etkin nakit yönetimi ve kâr optimizasyonu hedeflerinin göz ardı edilmesine neden olmaktadır.

Şirket Belediyenin diğer şirketlerine verilmiş olan borçların tahsil edilmesine ilişkin olarak çalışmaların başlanıldığını belirterek bulguya iştirak etmiştir. Başlatılan çalışmalar neticesinde bir tahsilat sağlanamadığı gibi 2025 yılında başlatılan çalışmaların 2024 yılı mali tablolarında oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, Şirketin mali yapısının düzeltilmesi amacıyla Belediyenin diğer şirketlerine verilmiş olan borçların bir an önce tahsil edilmesi, mevzuatta yeri bulunmayan yüksek tutarlı borç verilmesi uygulamasına son verilmesi ve tüm işlemlerde basiretli tacir tanımlamasına uygun hareket edilerek şirket menfaatinin gözetilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İşletmenin Esas Faaliyet Konusu Dışındaki Borçlarının Satıcılar Hesabında İzlenmesi

Şirketin faaliyet konusu ile ilgili olmayan borçlarının 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabı yerine 320 Satıcılar Hesabında izlendiği görülmüştür.

26.12.1992 tarihli ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “V - Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” bölümünde yer alan “Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (C) bendinde; 32 Ticari Borçlar grubunun kuruluşun ticari ilişkileri nedeniyle ortaya çıkan senetli ve senetsiz borçlarının kaydedildiği hesapları kapsadığı, 320 Satıcılar Hesabında işletmenin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan senetsiz borçlarının takip edildiği, 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında ise Tebliğ’de özel olarak yer verilmiş hesap kalemlerinin hiç birinin kapsamına alınamayan ticari borçların izlendiği belirtilmiştir.

Anlaşılabacağı üzere, 320 Satıcılar Hesabında Şirketin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan senetsiz borçlarının kaydedilmesi, faaliyet konusu dışında gerçekleşen borçlanmaların ise 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; ana faaliyet konusu insan kaynakları olan Şirketin temizlik, züccaciye, inşaat vb. malzeme alımları ile avukatlık hizmet alımı, araç sigortası gibi ana faaliyetlerinden kaynaklanmayan borçlarının 320 Satıcılar Hesabında, aynı niteliği haiz mali müşavirlik hizmet alımı, personel sigortası, çeşitli mal alımlarından kaynaklanan borçlarının ise 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında izlendiği, ayrıca Şirketin ana faaliyet konusu ile ilgili olan bilgisayar programı alımlarından kaynaklanan borçlarının da 320 Satıcılar Hesabı yerine 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti uyarınca, Şirket tarafından söz konusu hatanın düzeltildiği bildirilmiş olsa da 2025 yılı hesaplarında yapılan düzeltme kaydının 2024 yılı mali tablolarında oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği uyarınca Şirketin faaliyet konusu ile ilgili mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan senetsiz borçlarının 320 Satıcılar Hesabında, bunların dışındaki borçlarının ise 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İŞKUR’a Bildirim Yapılmadan Personel Alınması

Yıl içerisinde yapılan personel alımlarının Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)’na bildirim yapılmadan gerçekleştirildiği görülmüştür.

08.09.2009 tarihli ve 27314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile kamu kurum ve kuruluşlarına, iş kanunları hükümlerine göre çalıştırılmak üzere istihdam edilecek işçi alımında uyulacak usul ve esaslar belirlenmiş olup söz konusu Yönetmelik’in “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinin ikinci fıkrasında;

“Bu Yönetmelik hükümleri; a) Birinci fıkranın (b) bendi hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının, il özel idarelerinin, belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler ile kooperatifler,

... için uygulanmaz. Ancak, bu kapsamdaki işçi alım ilanlarının Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu ilanlar Kurum internet sitesinde ve ilgili kamu kurum ve kuruluşunca uygun görülen iletişim araçları ile kamuoyuna duyurulur. Kamu kurum ve kuruluşları işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak diğer tedbirleri de alır.” hükmüne yer verilmiştir.

Mezkûr mevzuat düzenlemesinden, belediyelerin Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketlerin mezkûr Yönetmelik hükümlerine tabi olmadığı ancak, Yönetmelik kapsamındaki işçi alım ilanlarının, İŞKUR’a bildirilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, şirketlerin bünyesinde istihdam etmek istedikleri personel, unvanı ne olursa olsun

4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi statüsünde olacağından bu zorunluluğa uyularak alım yapılmalıdır. Böylece işçi alımlarında şeffaflık sağlanacaktır.

Yapılan incelemede; Şirket tarafından çeşitli kadrolara yapılan alımlar için İŞKUR'a bildirim yapılmadığı ve işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak tedbirlerin alınmadığı tespit edilmiştir.

Şirket cevabında bulgu konusunda gerekli önlemlerin aldığını belirterek bulguya iştirak etmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin personel alımına ihtiyacı olduğunda, belirtilen mevzuat doğrultusunda unvanı ne olursa olsun pozisyon ve sayılarının İŞKUR'a bildirilerek personel alımının yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirket personeli olarak Düzce Belediyesinde çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı, bu nedenle işçilerin birikmiş yıllık izin sürelerinin yıllar itibarıyla arttığı ve işçiler emekli olduklarında müteselsil sorumlu olarak Şirket tarafından ödenen yıllık izin ücretlerinin Şirkete ek mali külfet getirdiği görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu, ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin haklarının ve şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Anayasa'nın bu hükmü gereği dinlenme hakkına ilişkin düzenlemeler 4857 sayılı İş Kanunu'nda yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un;

"Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde, işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği, yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği,

"Yıllık ücretli iznin uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde, yıllık ücretli iznin işveren tarafından bölünemeyeceği, bu iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, ancak tarafların anlaşması halinde izin sürelerinin bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere bölümler halinde kullanılabileceği,

“Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti” başlıklı 59’uncu maddesinde, iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sonra erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği,

“İzinlere ilişkin düzenlemeler” başlıklı 60’ıncı maddesinde, yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağını, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceğinin veya sıraya bağlı tutulacağını, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirlerin ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelikle gösterileceği,

“Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık” başlıklı 103’üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni Kanun’un 56’ncı maddesine aykırı olarak bölen veya 59’uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60’ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için 2.666 TL idari para cezası verileceği,

ifade edilmiştir.

4857 sayılı Kanun’un 60’ıncı maddesindeki hükme istinaden, Kanun’un 53’üncü maddesi uyarınca işverenlerce verilecek yıllık ücretli izinlerin usul ve esaslarını belirleyen Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği 03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, Yönetmelik’te yıllık ücretli iznin kazanılması ve kullanımına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca; Yargıtay Dokuzuncu Hukuk Dairesinin bir kararında da “4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinin yedinci fıkrasının son cümlesi uyarınca asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerden alt işveren ile birlikte sorumludur. Bu düzenleme, asıl işverenin sorumluluğunun genişletilmesi olarak değerlendirilmelidir. Bu durumda, ihbar, kıdem, kötü niyet ve işe iade sonucu işe başlatmama tazminatları ile ücret, fazla çalışma, hafta tatili, bayram ve genel tatili, yıllık izin, ikramiye, prim, yemek yardımı, yol yardımı gibi tüm işçilik haklarından birlikte sorumluluk esastır. Kanunun kullandığı, “birlikte

sorumluluk” deyiminden tam teselsülün, dolayısıyla müşterek ve müteselsil sorumluluğun anlaşılması gerekir.” denilmektedir.

Cumhurbaşkanlığınca çıkarılan 30.06.2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge ile 17.05.2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2024/7 sayılı Genelge’de 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde kullanılacağı, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda söz edilen Anayasa, İş Kanunu ve Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde dinlenme hakkının Anayasal bir hak olduğu ve bu hakkın gereği olarak işverenlerce çalışanlara yıllık ücretli izin kullandırılmasının gerektiği açıktır. Diğer taraftan, işçiler tarafından yıllık ücretli izin hakkından feragat edilmesi mümkün değildir. İşçilerin hak ettikleri yıllık ücretli izinlerinin kullandırılmaması halinde işverenlere idari para cezası uygulanacağı da hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte işçilerin yıl içerisinde kazandıkları yıllık ücretli izin haklarının ilgili yıl içerisinde kullanılacağı, geçmiş yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullanılacağı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgelerinde belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, 31.12.2024 tarihi itibarıyla 30-132 gün arası birikmiş yıllık izni bulunan 351 işçi olduğu tespit edilmiştir.

Şirket cevabında söz konusu işçilerin birikmiş yıllık ücretli izinlerinin hizmette aksamaya sebep olmayacak şekilde ve azami üç yıl içerisinde kullandırılması hususunda Belediye nezdinde gerekli girişimlerin başlatıldığını belirtmiş ve bulguya iştirak etmiştir.

Şirkete ek mali külfet yüklememesi amacıyla İş Kanunu kapsamında çalıştırılan işçilerin geçmişten gelen birikmiş yıllık ücretli izinlerinin hizmette aksamaya sebep olmayacak şekilde ve azami üç yıl içerisinde kullandırılması hususunda Belediye nezdinde gerekli girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

BULGU 3: Şirket Personelinin Belediyede Görevlendirilmesi

Şirket personeli 3 kişinin Şirket bünyesinde çalışmadığı, söz konusu kişilerin Düzce Belediyesinde görevlendirildiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "II - Tüzel kişiler" başlıklı 16'ncı maddesinin ilk fıkrasında "ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların tacir sayılacağı" ifade edilmiş, Kanun'un "(C) Tacir olmanın hükümleri" üst başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında "Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir." denilmiştir.

Ayrıca Kanun'un "Özen ve bağlılık yükümlülüğü" başlıklı 369'uncu maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulu üyelerinin ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında oldukları açıkça belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; Şirket yöneticilerinin basiretli bir tacir gibi hareket ederek Şirket menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak üstün tutması ve gözetmesi gerekmektedir.

Şirketin personel kayıtları üzerinde yapılan incelemelerde; 3 Şirket personelinin Düzce Belediyesinde görevlendirildiği, ancak Şirketin ana faaliyeti olan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) kapsamında Belediyeye hizmet alım yoluyla personel temini işlemlerinde olduğu gibi işçilerin maaş ve diğer mali haklarının Belediyeden talep edilmeyerek Şirket tarafından karşılandığı tespit edilmiştir.

Şirket denetim bulgusunda tespit edilen 3 şirket personelinin 696 sayılı KHK kapsamında Belediyede çalıştırılması konusunda gerekli süreçlerin başlatıldığını belirtmiştir.

Türk Ticaret Kanunu'nun tacir tanımına ve yönetim kurulunun şirket menfaatlerini gözetmesi hükümlerine uyulması amacıyla söz konusu 3 personelin 696 sayılı KHK kapsamında Belediyede çalıştırılması ve maaş ile diğer mali haklarının Belediyeden talep edilmesi ya da yapılan görevlendirmelerin iptal edilerek Şirket bünyesinde çalıştırılması gerekmektedir.

BULGU 4: Belediye Ait Bazı Harcamalarının Şirket Tarafından Karşılanması

Düzce Belediyesi ile ilgili bazı harcamaların şirket kaynakları kullanılarak şirket üzerinden gerçekleştirildiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “II - Tüzel kişiler” başlıklı 16’ncı maddesinin ilk fıkrasında ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların tacir sayılacağı ifade edilmiş, Kanun’un “C) Tacir olmanın hükümleri” üst başlıklı 18’inci maddesinin ikinci fıkrasında her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kanun’un yukarıdaki hükümleri gereği, ticaret şirketleri tacir vasfında olup her tacirin ticari faaliyetlerinde basiretli iş adamı gibi davranması gerekmektedir.

Basiret; görme, idrak etme, bir şeyin iç yüzüne vakıf olma, sezme anlamlarına gelen bir kelime olup her tacir tüm ticarî faaliyetlerinde basiretli iş adamı gibi hareket etmek, tedbirli ve ileri görüşlü davranıp ticari iş ve işlemlerini ona göre yürütmek zorundadır. Buna göre tacir; ülkenin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik konjonktürü, yerel ve genel piyasa durumunu, işletmenin mali yapısını, işgücü piyasasının genel niteliklerini, üretim, maliyetler ve satışlarla ilgili mevcut durumu ve beklentileri değerlendirerek karar almak durumundadır. Türk Ticaret Kanunu tacire objektif bir özen ölçüsünün gerçekleştirilmesi yükümlülüğünü yüklemektedir. Objektif özen yükümlülüğü; tacirin, ticari hayat ve yaptığı işle ilgili yasal düzenlemeleri, ticari örf ve adeti ve işin gerekliliklerini vasat bir tacirden beklenen ölçüde bilme ve ona göre hareket etme yükümlülüğüdür.

Yargıtaya göre basiretli iş adamı gibi hareket etmek “*tacirin, bugünün ve istikbalin piyasa durumunu işlemi yaptığı sırada göz önünde tutması*” demektir. Başka bir tarife göre, basiretli hareket etmek “*bugünün ve geleceğin koşullarını gerçek ve ölçülü bir şekilde değerlendirebilmek*” anlamına gelmektedir. Buna göre basiret, tacirin ticarî işletmesiyle ilgili yürüttüğü iş ve işlemlerde dikkatli, özenli, ölçülü ve tedbirli davranmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla, üretim için gerekli hammaddeyi zamanında tedarik etmemek, işi alanında bilgi ve ehliyet sahibi kişilere yaptırmamak, mali kaynakları işletmeyle ilgisi olmayan işlerde kullanarak işletmeyi mali acz içerisine sokmak gibi davranışlar gerekli dikkat, özen ve tedbir

yükümlülüğünün yerine getirilmemiş olması nedeniyle basiretsiz hareketler olarak değerlendirilmektedir.

Yapılan incelemede aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere Belediyeye ait birtakım giderlerin, sermayesinin %100'üne Belediyenin sahip olduğu Düzce Belka İnsan Kaynakları A.Ş. adına fatura düzenlenerek Şirket tarafından karşılandığı tespit edilmiştir.

Tablo 3: Şirket Tarafından Karşılanan Belediyeye Ait Giderler

Tarih	Gider Konusu	Tutar
08.01.2024	350 Adet Alışveriş Çeki	166.250,00
19.01.2024	5000 Adet Nakışlı Önlük	550.000,00
31.01.2024	3000 Adet Masa Takvimi, Gemici Takvimi	130.800,00
02.02.2024	2000 Adet Taşlı Çakmak, Açacaklı Magnet	21.120,00
29.02.2024	130 Adet Alışveriş Çeki	130.000,00
05.03.2024	170 Adet Alışveriş Çeki	120.000,00
19.03.2024	Dünya Kadınlar Günü Yemek Bedeli	42.000,00
29.03.2024	İftar Yemeği	317.322,50
06.04.2024	6000 Adet Nakışlı Önlük	660.000,00
27.05.2024	160 Adet Alışveriş Çeki	160.000,00
06.06.2024	140 Adet Alışveriş Çeki	135.000,00
12.07.2024	Projeksiyon Cihazı	23.875,00
19.07.2024	300 Adet Alışveriş Çeki	375.000,00
28.08.2024	Alzheimer Merkezi Stor Perde	27.272,70
09.09.2024	Meşrubat Dolabı, 2 Adet Çay Makinası	27.920,00
27.09.2024	104 Adet Flash Bellek	24.624,00
13.11.2024	6000 Adet Baskılı Kalem	55.080,00
13.11.2024	Laptop Bilgisayar	42.633,00
04.12.2024	Yapay Zeka Takip Sensörü, Akıllı Telefon Sabitleyici	16.970,40
19.12.2024	110 Adet Alışveriş Çeki	198.000,00
	TOPLAM	3.223.867,60

Şirketin mali tabloları incelendiğinde; yıllar itibarıyla gelirlerinin giderlerini karşılamaması nedeniyle yıllar içerisinde sermayesinin eridiği, özellikle personel giderlerinin yüksek meblağlara ulaştığı, sosyal güvenlik prim borçları ile vergi borçlarının yıllar itibarıyla yine yüksek tutarlara ulaştığı görülmektedir.

Hal böyleyken, Belediye adına yapılan hediye çekleri, takvim, nakışlı önlük, iftar yemeği vb. temsil ve ağırlama harcamaları ve projeksiyon cihazı, laptop, yapay zeka takip sensörü gibi birtakım mal alımlarının şirket mali kaynaklarından karşılanmasının anlaşılır bir tarafı olmadığı gibi uygulama mevzuata da aykırılık teşkil etmektedir.

Şirket cevabında Belediyeye ait alımların yapılmaması konusunda gerekli hassasiyetin gösterileceğini belirterek bulguya iştirak etmiştir.

Belediyeye ait birtakım harcamaların Şirket tarafından karşılanması, Şirketin zaten iyi olmayan mali yapısını daha da zayıflatması nedeniyle anlaşılır bir yönü bulunmadığı gibi profesyonel yönetim anlayışına ve Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen "tacirin basiretli iş adamı gibi davranma yükümlülüğü" esasına da uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Geçerli Bir Sermaye Artırım Kararı Olmamasına Rağmen Belediye Tarafından Aktarılan Tutarın Şirket Tarafından Diğer Sermaye Yedekleri Hesabına Kaydedilmesi

Genel Kurul kararı alınarak Ticaret Sicile tescil ettirilmiş ve Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilmiş olması gerekirken Yönetim Kurulu kararı ile sermaye artırımına gidildiği, bu karar doğrultusunda alınan Belediye Meclis kararı sonrasında Belediye tarafından hakediş ödemeleri karşılığı olan ancak bankadan sermaye taahhüt ödemesi kaydıyla gönderilen 84 milyon TL'nin Şirket bilançosunda 529 Diğer Sermaye Yedekleri Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun;

"Genel Kurulun Görev ve Yetkileri" başlıklı 408'inci maddesinde; esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin görev ve yetkilerin devredilemeyeceği ve tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibinin genel kurulun tüm yetkilerine sahip olduğu ve Tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmasının şart olduğu,

"Tescil" başlıklı 455'inci maddesinde; esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin genel kurul kararının, yönetim kurulu tarafından, şirket merkezinin ve şubelerinin bulunduğu yerin ticaret siciline tescil ettirileceği; ayrıca ilana bağlı hususların ilan ettirileceği, tescil ve ilan edilen kararın şirketin internet sitesine konulacağı ve değiştirme kararının tescilden önce üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyeceği,

"Sermaye artırım" başlıklı 456'ncı maddesinde; esas sermaye sisteminde sermaye artırımına genel kurulun karar vereceği, sermaye artırımının, genel kurul kararı tarihinden itibaren üç ay içinde tescil edilemediği takdirde, genel kurul kararının geçersiz hale geleceği ve Kanun'un "Ödeme yeri" başlıklı 345'inci maddenin ikinci fıkrası hükmü uyarınca bu hususu doğrulayan bir sicil müdürlüğü yazısının sunulması üzerine, bedellerin banka tarafından sahiplerine geri verileceği,

hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden özetle; anonim şirketlerin esas sözleşmesinde yapılacak değişikliklerin Genel Kurulun yetkisinde olduğu, bu yetkinin başka bir organa devredilemeyeceği, Tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olması gerektiği, sermaye artırımı kararının genel kurul kararı tarihinden itibaren üç ay içinde tescil ettirilmesi, tescil edilemediği takdirde genel kurul kararının geçersiz hâle geleceği ve sermaye artırımı adı altındaki ödemelerin pay sahiplerine iade edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Şirket ve Düzce Belediyesinin mali tabloları, ödeme emirleri ve hesap hareketlerinin incelenmesi sonucunda;

-Şirket Yönetim Kurulunun 02.09.2024 tarihli kararıyla Şirket sermayesinin 207 milyon TL arttırılmasına, bu tutarın %35'inin nakdi, %65'inin aynı olarak sermayeye dahil edilmesine, aynı sermaye artırımı değerinin Düzce Asliye Mahkemesinin bilir kişi raporu ile belirlenmesine karar verildiği ve Belediye Meclisinin 05.09.2024 tarihli kararıyla Yönetim Kurulunun sermaye artırımı kararının oyçokluğuyla kabul edildiği, ancak sermaye artırımı için Genel Kurul kararı alınmadığı ve ticaret sicile tescil ettirilmediği,

-Ayrıca, aynı sermayenin değer tespiti için Belediye tarafından Düzce Asliye Mahkemesine başvuru yapılmadığı,

-Belediye tarafından 13.11.2024 ve 13.12.2024 tarihlerinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımına ait hakediş karşılığı olan toplam 84 milyon TL'nin sermaye taahhüt ödemesi kaydıyla Şirket hesabına aktarıldığı,

-Geçerli bir sermaye artırımı kararı olmaması, ticaret sicile tescil edilmemesi sebepleriyle Şirketin 84 milyon TL'yi 529 Diğer Sermaye Yedekleri Hesabına kaydettiği,

-Şirketin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımına ilişkin Belediyeden olan hakediş alacakları toplamı 397.688.217,60 TL'nin 120 Alıcılar Hesabında takip edildiği,

tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, Belediye tarafından sermaye taahhüt ödemesi kaydıyla gönderilen tutarın gerçek mahiyeti olan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımına ilişkin hakedişlerden olan alacaklara karşılık kayıtlara geçirilerek mali tabloların gerçeği yansıtır hale getirilmesinin sağlandığını belirtmişse de 2025 yılında yapılan söz konusu düzeltme kaydının 2024 yılı mali tablolarında oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Genel Kurul kararına dayalı geçerli bir sermaye artırımı kararı bulunmaması ve ticaret sicile kaydedtirilmemesi sebebiyle Belediye tarafından sermaye taahhüt ödemesi kaydıyla gönderilen toplam 84 milyon TL'nin, ödemenin gerçek mahiyeti olan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımına ilişkin hakedişlerden olan alacaklara karşılık kayıtlara geçirilerek mali tabloların gerçeği yansıtır hale getirilmesi, ileride alınacak sermaye artırımı kararlarının 6102 sayılı Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: Demirbaşlar Hesabında Kayıtlı Bazı Varlıkların Fiziki Olarak Şirket Kullanımında Bulunmaması

Şirketin 255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı bulunan bazı varlıkların fiziki olarak Şirket kullanımında bulunmadığı, Belediyenin çeşitli birimlerine, diğer şirketlerine bila bedel kullandırıldığı ve Şirketle resmi bağı kalmayan yönetim kurulu üyelerinde bırakıldığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "II - Tüzel kişiler" başlıklı 16'ncı maddesinin ilk fıkrasında ticaret şirketleriyle, amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların tacir sayılacağı ifade edilmiş, Kanun'un "C) Tacir olmanın hükümleri" üst başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Ayrıca Kanun'un "5. Özen ve bağlılık yükümlülüğü" başlıklı 369'uncu maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulu üyelerinin ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında oldukları açıkça belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; şirket yöneticilerinin basiretli bir tacir gibi hareket ederek şirket menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak üstün tutması ve gözetmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde;

- Şirketin 255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı olan 2 adet İphone 12Pro marka cep telefonu, 1 adet İphone 14Pro marka cep telefonu olmak üzere 3 cep telefonu ve 1 adet DELL

marka diz üstü bilgisayarın eski Yönetim Kurulu üyelerine verildiği, üyelikleri sona ermiş ve Şirketle resmi bağları kalmamış olmasına rağmen söz konusu demirbaşların geri alınmadığı,

- Şirket tarafından 2024 yılı Ağustos ayında Düzce Belediyesine ait Alzheimer Merkezine stor perde yaptırıldığı ve Şirket kullanımında bulunmamasına rağmen 255 Demirbaşlar Hesabına kayıt edildiği,

- Hiçbir bedel veya kira alınmaksızın 1 adet dijital takografin Düzce Belediyesinin diğer bir şirketi olan Düzce Beltaş AŞ'nin, 1 adet konteynerin Düzce Belediyesinin diğer bir şirketi olan Düzce Beltur AŞ'nin, 1 adet Casper marka laptopun Düzce Belediyesi Mali Hizmetler Müdürlüğünün ve 1 adet projeksiyon cihazı ile 1 adet yapay zeka takip sensörünün de Basın Yayın ve Halkla İlişkiler biriminin kullanımına bırakıldığı,

tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, Şirkete ait olan tüm taşınır malzemelerin şirketin çalışanlarında ve şirket faaliyetlerinde kullanılması konusunda gerekli hassasiyetin gösterileceğini belirtmişse de yukarıdaki tespitlerde yer alan taşınırın geri alınması ve bila bedel kullanılmaması hususlarında bir girişimde bulunulmamıştır.

255 Demirbaşlar Hesabının Şirket taşınırının gerçek durumunu yansıtmaması ve Türk Ticaret Kanunu'nun tacir tanımına ve yönetim kurulunun şirket menfaatlerini gözetmesi hükümlerine uyulması amacıyla Şirketle resmi bağı kalmayan kişilerden Şirket varlıklarının geri alınması, Şirket faaliyetleriyle ilgisi olmayan demirbaşlar alınmaması ve Şirket demirbaşlarının bila bedel kullanılmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Yıl Sonu Fiili Taşınır Sayımlarının Yapılmaması ve Demirbaşların Tasnifli Şekilde Kaydedilmemesi

213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca envanter çıkarılması için taşınırın yıl sonunda fiili olarak sayımlarının yapılmadığı ve demirbaşların mevzuatın öngördüğü şekilde tasnifli olarak kaydedilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinin birinci fıkrasında, tacirlerin ticari defterleri tutmak ve defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini ve her hesap dönemi içinde elde edilen neticeleri, bu Kanun'a göre açıkça görülebilir bir şekilde ortaya

koymak zorunda olduğu ve bu Kanun’a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 04.01.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun’un 175’inci ve mükerrer 257’nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 186’ncı maddesinde envanter çıkarmak; bilanço günündeki mevcutları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı olarak tespit etmek şeklinde tanımlanmış; mevcutlar, alacaklar ve borçlar ise işletmeye dâhil iktisadi kıymet olarak ifade edilmiştir. Aynı Kanun’un “Bilanço” başlıklı 192’nci maddesinde ise bilanço; envantere gösterilen kıymetlerin tasnifli ve karşılıklı olarak değerleri itibarıyla tertiplenmiş hulasası şeklinde ifade edilmiştir.

26.12.1992 tarihli ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “II - Düzenlemenin Amacı” başlıklı maddesinde Tebliğ’in amacı, bilanço usulünde defter tutan gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin faaliyet ve sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolar aracılığı ile ilgililere sunulan bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtmasının sağlanması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırılması olarak belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ’in “V - Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” bölümünde yer alan “Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (C) bendinde; 197 Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabında sayımlar sonucunda tespit edilen kasa, stok ve maddi duran varlıkların noksanlarıyla, tesellüm sırasında ortaya çıkan noksanların geçici olarak kayıt ve izleneceği, noksanlığın ortaya çıkması ile hesaba borç, sorumlularından tahsili veya zarar kaydedilmesi halinde ise alacak kaydedileceği, 255 Demirbaşlar Hesabında işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların izleneceği ve 398 Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesabında sayımlar sonunda tespit edilen kasa, stok ve maddi duran varlıklar fazlalarıyla, üniteler arası yollamada ortaya çıkan fazlaların geçici olarak kayıt edileceği açıklanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; şirketlerin bilanço tarihi itibarıyla sahip olunan varlıkların takibinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi ve bilanço yılının doğru ve net sonuçlarla kapatılarak yeni yıla sağlıklı verilerle girilebilmesi için yıl sonunda fiili varlıklarının saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde ve müfredatlı

olarak sayımlarının yapılması ve yapılan bu sayım sonuçlarına göre varlıkların fiili envanterinin çıkarılması, fiili envanter ile muhasebe kayıtları arasında fark bulunması durumunda 197 Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı ile 398 Sayım ve Tesellüm Fazlaları Hesaplarının kullanılması ve böylece 255 Demirbaşlar Hesabının Şirket taşınırlarının gerçek durumunu doğru şekilde yansıtması ve envantere gösterilen kıymetlerin bilançoda tasnifli ve karşılıklı olarak değerleri ile yer alması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde;

- Şirket taşınırlarının yılsonu fiili sayımlarının yapılmadığı,

- Şirket muhasebe kayıtlarında farklı nitelik ve kullanım yerlerine sahip olmalarına karşın 03.10.2024 tarihinde alınan dosya dolabı ve çelik rafın ayrı ayrı tasniflenmek yerine tek kalem olarak, 04.11.2024 tarihinde alınan dosya dolapları, soyunma dolabı, kitaplık, duvar paneli, tekerlekli sunum sehpa ve mutfak dolabının ayrı ayrı tasniflenmek yerine yine tek kalem olarak kaydedildiği,

tespit edilmiştir.

Şirket cevabında şirket varlıklarının saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde tespitinin yapılması için fiili envanter çalışmalarının yapılması konusunda gerekli kararların alındığını belirtmişse de fiili envanter çalışmalarına başlanılmamıştır. Ayrıca Şirket envanterinde yer alan taşınırların bilançoda tasnifli ve karşılıklı olarak değerleri ile yer almasını sağlayacak şekilde kaydedilmesi konusunda da gerekli çalışmaların başlatıldığını belirtmişse de 2025 yılında yapılan söz konusu düzeltme kaydının 2024 yılı mali tablolarında oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgiler içermesi amacıyla her yıl şirket varlıklarının saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle kesin bir şekilde tespitinin yapılması için fiili envanter çalışmalarının yapılması ve Şirket envanterinde yer alan taşınırların bilançoda tasnifli ve karşılıklı olarak değerleri ile yer almasını sağlayacak şekilde kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Mal ve Hizmet Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması

Şirket tarafından yapılan bazı mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na aykırı olarak ihalesiz yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendi uyarınca belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde Kanun'a tabi oldukları hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (g) bendi uyarınca belediye şirketlerinin Kamu İhale Kurumundan alınan ana faaliyetlere yönelik istisna belgesinde belirtilen mal ve hizmet alımları için her yıl yayımlanan Kamu İhale Tebliği'nde belirtilen parasal limitler tutarını aşmaması durumunda ihalesiz olarak alınma imkânı mevcuttur.

Kanun'un "İhale usulleri" başlıklı 18'inci maddesinde idarelerin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ait ihalelerde kullanılabilecek ihale usullerinin; "Açık İhale", "Belli İstekliler Arasında İhale" ve "Pazarlık" olduğu belirtilmiş, bunlarla birlikte bir ihale usulü olarak düşünülmemiş olmasına rağmen belli durumlarda kullanılabilecek bir alım yöntemi olarak Kanun'un 22'nci maddesinde "Doğrudan temin" yöntemine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Ayrıca Kamu İhale Kurumu; Kamu İhale Genel Tebliği'nde 4734 sayılı Kanun ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun uygulanmasında uyulması gerekli esasları, ihale uygulama yönetmelikleriyle de ihalelerde uygulanacak usul ve esasları belirlemiş, yönetmelik eklerinde kullanılacak standart formları yayımlamıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediye şirketlerinin istisna belgesinde yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun ile Kamu İhale Kurumu tarafından çıkarılan Tebliğ ve yönetmeliklerde yer alan hükümlere göre açık, belli istekliler arasında veya pazarlık ihale usulleriyle alım yapmaları, mevzuatta yer alan şartların bulunması durumunda doğrudan temin yöntemiyle temin etmeleri, alımlarda yönetmelik eklerinde yer alan standart formları kullanarak her bir ihale veya doğrudan temin için dosya oluşturmaları gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; Şirketin 4734 sayılı Kanun'un 3/g maddesi uyarınca 2023 yılında almış olduğu istisna belgesi kapsamında sadece personel çalıştırma hizmetinde kullanılmak üzere iş kıyafeti alımlarının olduğu, ancak Şirketin istisna kapsamına girmeyen özellikle hediye çeki alımı, kırtasiye alımı, çeşitli yemek hizmeti, yazılım, tamir, bakım onarım, araç kiralama vb. çoğu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde mevzuata aykırı şekilde ihale yapılmadığı, gündüz bakımevi elektrik imalatı ve dış cephe boya, parke montaj gibi yapım işlerinin Belediyeye ait olan bir başka şirketle doğrudan sözleşme imzalanarak yaptırıldığı, ayrıca mali müşavirlik, hukuki danışmanlık gibi hizmet alımlarının da ihalesiz

gerçekleştirildiği, doğrudan teminle yapılan alımlarda alım dosyasında sadece 2-3 firmadan alınan fiyat teklifleri ile faturanın olduğu, ihtiyaç belgesi, piyasa fiyat araştırma tutanağı, doğrudan temin alım onayı vb. belgelerin bulunmadığı, 2024 yılının son 3 aylık döneminde yapılan doğrudan temin alımlarında fiyat tekliflerinin yanında teklif formu ve sipariş onay formu düzenlenmeye başladığı, ancak yönetmelik eklerinde yer alan standart formların kullanılmadığı, muayene kabul tutanaklarının tutulmadığı tespit edilmiştir.

Şirket cevabında mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde kamu ihale mevzuatına uygun şekilde ihale süreçlerinin uygulanması ve yönetmelik eklerinde yer alan standart formların kullanılması konusunda gerekli çalışmaların başlatıldığını belirtmiş ve bulguya iştirak etmiştir.

Şirketin mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun gili maddeleri gereğince ihaleye çıkılması veya doğrudan temin usulü ile alım yapılması, ihale yönetmelikleri ve Kamu İhale Genel Tebliğ hükümlerine uygun şekilde ihale süreçlerinin uygulanması ve yönetmelik eklerinde yer alan standart formların kullanılması gerekmektedir.

BULGU 9: İşçi Alımında Arşiv Araştırması ve Güvenlik Soruşturması Yapılmaması

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'nın ek 20'nci maddesi kapsamında Belediyede çalıştırılmak üzere alınan işçilerin arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasının yapılmadığı görülmüştür.

375 sayılı KHK'nın ek 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak çıkarılan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Şirket personelinde aranacak şartlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında;

"...

3)Affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan mahkûm olmamak,

...

6) Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak,

şartları aranır."

ve üçüncü fıkrasında;

“Birinci fıkranın altıncı bendine ilişkin soruşturma ve/veya araştırma talepleri ilgili valilik aracılığıyla yetkili mercilerden istenir. İntikal eden güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması sonuçları 14/2/2000 tarihli ve 2000/284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliğine göre illerde valilikler bünyesinde teşkil edilen değerlendirme komisyonunca değerlendirilir. Ancak vali tarafından uygun görülmesi halinde sonuçların değerlendirilmesi ilgili idare bünyesinde anılan Yönetmeliğe göre teşkil edilen değerlendirme komisyonuna bırakılabilir. Şirketin ortakları arasında birden fazla idare bulunması durumunda değerlendirme yetkisinin bırakılacağı idare vali tarafından belirlenir.”

hükümleri yer almıştır.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu 17.04.2021 tarihli ve 31457 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Kanun güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeleri, kimler hakkında yapılacağı, araştırma konusu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağı, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağı gibi hususları düzenlemiştir.

7315 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin birinci fıkrasında *“Arşiv araştırması, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.”* hükmü yer almıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 375 sayılı KHK’nın ek 20’nci maddesi kapsamında Belediyede çalıştırılmak üzere alınan işçiler hakkında da 7315 sayılı Kanun’da öngörülen temel ilkelere, usul ve esaslara uygun olarak arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; 375 sayılı KHK’nın ek 20’nci maddesi kapsamında Belediyede çalıştırılmak üzere alınan işçilerin arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapılmadığı tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, Belediyede çalıştırılmak üzere alınan işçiler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması uygulamasının başlatıldığını belirterek bulguya

iştirak etmiştir. Ancak, 2024 yılında işe alınan işçilerle ilgili arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması yapıldığına dair kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Belediyede çalıştırılmak üzere alınan işçiler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>